

Minimum wordt gangbaar. Werdegang van een herenakkoord

Zaterdag 2 juni vergaderden de VSenV*, de VvL en de LIRA in de statige opulentie van de hoofdstedelijke [Industriele Groote Club](#), waar een halfuur lang een zaaltje op de tweede verdieping de navel van de boekvertalige wereld was. Daar namelijk voerde René Appel zijn geboeide gehoor langs de contouren van de afspraken die de VSenV samen met de uitgevers na overleg met ambtenaren van EZ, Justitie en OC&W maakte met de NMa.

Wat vooraf ging

Op [11 april](#) weidden we hier al uit over de aanleiding tot 'de kwestie mededinging'. Op 18 januari 2007 kwamen NMa en VSenV bijeen voor 'stormoverleg' – de kwalificatie is van VvL-voorzitter en VSenV-bestuurslid René Appel. De kartelwaakhond had eerder hardcore- en softcore-overtredingen geconstateerd, respectievelijk tariefafspraken en royalty-bepalingen, en de VSenV geïnstrueerd onder andere de vermelding van het minimumtarief in het modelcontract te 'inactiveren' en gedurende de periode van onderzoek en overleg een mediastilte in acht te nemen; een stilte die voorzitter van de raad van bestuur van de NMa, Pieter 'jullie-legden-zelf-het-hoofd-op-het-hakblok' Kalbfleisch, uiteindelijk zelf op 8 mei in het NRC verkoos te doorbreken.

Op 31 maart bewees Maarten Huygen boekvertalers in diezelfde krant met een glashelder relaas over 'kartels van 5,9 cent' onverwacht een goede dienst. PvdA-kamerlid Mei Li Vos stelde minister Van der Hoeven [vragen](#) naar aanleiding van het artikel.

Nieuwe afspraken

Of het Huygens staaltje hogere columnistiek is geweest, Mei Li Vos' kamervragen, de werkingen van het onvolprezen VSenV-actiecomité, de invloed van de uitgevers, de chemie tussen de ministers Plasterk en Van der Hoeven, ambtelijk-politieke druk op een onafhankelijk bestuursorgaan, of een gelukkige combinatie van al die factoren mag onopgehelderd blijven, feit is dat tijdens overleg op 25 mei nieuwe afspraken tussen NMa en VSenV tot stand zijn gekomen. Zowel [VSenV](#), de Werkgroep Vertalers van de [VvL](#), de [NUV](#), als de [GAU](#) berichten erover en wij vatten ze hier kort voor u samen:

- Het minimumtarief per woord of regel is niet meer. De VvL moet haar adviserende rol op dat gebied inruilen voor een informerende, mag het tarief niet meer in de toelichting op het [modelcontract](#) opnemen, maar haar leden wel wijzen op wat na onderzoek volgens GAU en VvL 'in de praktijk redelijke tarieven zijn gebleken, afgeleid uit historische informatie en/of gebaseerd op uit de praktijk herleide gangbare tarieven.'
- Het Fonds voor de Letteren zal per 1 juni 2007 dus ook niet langer het modelcontract met minimumtarief als een van zijn voorwaarden voor toekenning van een beurs hanteren, maar dezelfde 'redelijke en gangbare honorering' die tussen uitgever en vertaler is overeengekomen.
- Vertalers hebben een '[eigen verantwoordelijkheid](#)' waar het gaat om de prijsafspraken die

zij met hun verdragspartners overeenkomen.

- De NMa 'geeft geen prioriteit' aan onderzoek naar de overige 'softcore-afspraken', zoals die over royalties, en laat die ongemoeid.

De VSenV beschouwt de huidige regeling vooralsnog als tijdelijk, een 'plakbandoplossing', en blijft onverminderd streven naar een wettelijke regeling.

Maar welke eisen kan ik nu op tafel leggen?

Het minimumtarief ging door het leven als een maximumtarief. Beide hebben inmiddels plaatsgemaakt voor het gangbare en redelijke tarief, waarvan getuige de [informatie](#) die belangenbehartigers GAU, LUG, VSenV en VvL beschikbaar stellen in ieder geval de hoogte niet is veranderd: 'Gebaseerd op de in 2006 gehanteerde tarieven en met aanpassing aan de prijsontwikkeling zijn de volgende tarieven voor 2007 redelijk en gangbaar gebleken: 5,9 eurocent per te vertalen woord; voor de vertaling van poëzie 2,06 euro per regel met een minimum van 35,35 euro per gedicht.'

----

*) Korte toelichting op de gebruikte afkortingen:

[GAU](#) Groep Algemene Uitgevers; collectieve belangenorganisatie voor de uitgevers van het

Boekvertalers

Over het vak, de vertaler, de wereld en het boek
<http://www.boekvertalers.nl>

---

algemene boek, zowel fictie als non-fictie.

[LUG](#) Literaire Uitgevers; uitgevers verenigd onder de paraplu van de GAU, die 'vanuit het perspectief van de literaire uitgevers een bijdrage leveren aan het realiseren van een zo goed mogelijke infrastructuur voor de uitgave en exploitatie van literair werk'.

[LIRA](#) Stichting Literaire Rechten Auteurs; auteursrechtenorganisatie voor makers en gebruikers van literaire, literair-dramatische en muziekdramatische werken; bij boekvertalers vooral bekend als de organisatie die 2 keer per jaar de leenrechten uitkeert.

[NMa](#) Nederlandse Mededingingsautoriteit; behoeft nauwelijks toelichting.

[NUV](#) Nederlands Uitgeversverbond; branche-organisatie waaronder onder andere de GAU (voor algemene boeken) ressorteert.

[VvL](#) Vereniging van Letterkundigen; voor alle schrijvers en vertalers van proza, poëzie, scenario's en theaterteksten.

[VSenV](#) Vereniging van Schrijvers en Vertalers; koepel waaronder onder andere de VvL ressorteert.

[WGV](#) Werkgroep Vertalers van de VvL; een van de zes werkgroepen van de VvL: verenigt vertalers van alle literaire genres.